

34. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek a tudományegyetemekre, a műegyetemre, a budapesti egyetemi közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra való beiratkozás szabályozásáról szóló 1920. évi XXV. törvénycikk végrehajtása tárgyában 1920. évi szeptember hó 27-én 123.033. IV/a. szám alatt kelt rendelete.

(Bp. K. szept. 28. 222. sz.).

A tudományegyetemekre, műegyetemre, a budapesti egyetemi közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra való beiratkozás szabályozásáról szóló 1920. évi XXV. törvénycikk végrehajtása iránt a törvénycikk 4. §-a alapján a következőket rendelem el:

Kik és hányan iratkozhatnak be?

1. §. A tudományegyetemekre, a műegyetemre, a budapesti egyetemi közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra az 1920/21-ik tanév kezdetétől csak oly egyének iratkozhatnak be, kik nemzethűségi s erkölcsi tekintetben feltétlenül megbízhatók és *csak oly számban*, amennyinek alapos kiképzése biztosítható.

Az egyes karokra (műegyetemen osztályokra) felvehető hallgatók számát *külön rendelettel* fogom megállapítani.

Rendkívüli hallgatók csak abban az esetben

vehetők fel, ha a hallgatóknak az előző bekezdésben foglaltak szerint megállapított létszáma rendes hallgatókkal nem telt volna be és csak a megállapított létszám keretén belül.

Ez az intézkedés a jog- és államtudományi karokon az *államszámviteltanra* beiratkozókra egyelőre nem vonatkozik, a felvétel iránt való folyamodásra és az igazolásra vonatkozó alábbi rendelkezések azonban a nevezettekre is kiterjednek.

Régi jogon beiratkozók.

2. §. Az 1. §. rendelkezései az előző tanévekben már beiratkozva volt rendes hallgatók, valamint a bölcsészettudományi (bölcsészet-, nyelv- és történettudományi és mennyiségtantermészettudományi), továbbá az orvostudományi karokra középiskolai érettségi bizonyítvány birtokában beiratkozva volt rendkívüli hallgatók (azaz a nőhallgatók) további beiratkozási jogát *nem érintik*, amennyiben a nemzethűség szempontjából és erkölcsi tekintetben való megbízhatóságukat megfelelően igazolták.

Ez a §. tehát kifejezetten csak a létszámkorlátozás alól veszi ki a már beiratkozva volt hallgatókat, vagyis a szerzett jogukat nem kívánja ugyan érinteni, megköveteli azonban, hogy a szerzett jog alapján beiratkozni kívánók is igazolják a nemzethűség szempontjából és erkölcsi tekintetben való feltétlen megbízhatóságukat, amennyiben ez már meg nem történt volna.

A felvétel formaságai.

3. §. Az 1920/21. tanév kezdetétől beiratkozni csak engedéllyel lehet. *Beiratkozási engedélyért tehát mindenkinek folyamodni kell.* Ebben a tekintetben azonban a törvény ismét különbséget tesz azok között, akik az 1. §. rendelkezései szerint (tehát első ízben) iratkoznak be és azok között, akiknek beiratkozási jogát a 2. §. szabályozza, tehát akik már előzőleg is be voltak iratkozva.

A beiratkozási engedélyt kérő folyamodást annak a karnak (műegyetemen osztálynak) *dé-kánjához* kell benyújtani, amely karba (osztályba) a folyamodó beiratkozni kíván.

I. Az 1. §. rendelkezései alapján beiratkozók beiratkozási engedélyeinek megadásánál a nemzethűség és az erkölcsi megbízhatóság követelményei mellett egyfelől a felvételt kérők szellemi képességeire, másfelől arra is figyelemmel kell lenni, hogy az ország területén lakó egyes népfajokhoz és nemzetiségekhez tartozó ifjak arányszáma a hallgatók közt *lehetőleg elérje az illető népfaj vagy nemzetiség országos arányszámát, de legalább kitegye annak kilenc-tizedrészét.*

Jegyzet. A tudományegyetemre, a műegyetemre, a budapesti egyetem közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra való beiratkozás szabályozásáról szóló 1920. évi XXV. t.-c. végrehajtása tban kiadott 1920. évi 123.033/b. sz. rendelet 3. §-a I. pontjában foglaltaknak értelmezése céljából közlöm, hogy az a rendelkezés, amely

szerint a beiratkozásnál arra is figyelemmel kell lenni, hogy az ország területén lakó egyes népfajokhoz és nemzetiségekhez tartozó ifjak arányszáma a hallgatók között lehetőleg elérje az illető népfaj vagy nemzetiség országos arányszámát, de legalább kitegye annak kilenctizedrészét, a jövő 1921—22. és a következő tanévekben azokra is alkalmazandó, akik a folyó 1920—21. tanévben külföldi egyetemeken kezdték meg tanulmányaikat és a jövő vagy későbbi tanévek folyamán hazai főiskolán öhajtják tanulmányaikat folytatni. (91.487/1921. IV. o. sz. vk. min. r.)

A nemzethűség szempontjából és erkölcsi tekintetben való feltétlen megbízhatóságnak elbírálása céljából minden folyamodónak a következő *eredeti* okmányokat kell folyamodásához csatolnia:

1. Születési anyakönyvi kivonatot.
2. Középiskolai érettségi bizonyítványt. A beiratkozáshoz szükséges elméleti előképzettség szempontjából az eddigi szabályok maradnak hatályban.
3. Erkölcsi bizonyítványt folyamodónak eddigi magatartásáról, különösen a nemzethűség szempontjából. Ezt a bizonyítványt városokban a rendőrkapitánytól, nagy- és kisközségekben a községi előljáróságtól kell kérni.
4. Közhatósági bizonyítványt a szülők foglalkozásáról, vagyoni helyzetéről s arról, mióta laknak jelenlegi lakóhelyükön, azelőtt hol laktak és régebbi lakóhelyükön mivel foglalkoztak.
5. Annak a középiskolának, amelyen a VIII. osztályt végezte, igazgatója által kiállított bi-

zonyítványt eddigi magatartásáról és arról, alkalmas-e főiskolára való felvételre.

Kivételnek van helye a nemzeti hadsereg tényleges állományú tisztjeire nézve, akik a m. kir. honvédelmi miniszter írásbeli engedélyével kérnek beiratkozási engedélyt s akik csak az 1. és 2. alatt megemlített okmányokat tartoznak bemutatni. Mivel a folyó évi augusztus hó 6-án 78.020. szám alatt kelt rendelettemmel az 1920/21. tanévre vonatkozólag már intézkedtem, ezt a most idézett rendeletemet az alábbi intézkedések nem módosítják; a nemzeti hadsereg tisztjeire vonatkozólag imént elrendeltek azonban már az 1920/21. tanévben is alkalmazandók.

A beiratkozási engedélyeket kérő folyamodásokat az 1921/22. tanév kezdetétől *augusztus hó 1. és 31. között* kell az illetékes kar (osztály) dékánjához benyújtani.

Beiratkozási engedélyért a II. félév kezdetén is lehet folyamodni, de csak abban az esetben, ha a létszám még nem telt volna be.

Jegyzet. E szakasz értelmezésében elesik az a felteggás, hogy minden félév elején tulajdonképpen tanév is kezdődvén, az egyes nemzetiségeket újabb, az egész felvehető létszám után számított %-ok illetik meg a kontingensből.

A karok teendői.

A beérkezett kérvényeket a kar (osztály) dékánja egy — *a kar előző tanévi utolsó rendes ülésén a kar kebeléből választott* — háromtagú

bizottsághoz teszi át, amely javaslatát legkésőbb *szeptember 6-ig* a kar elé terjeszti. A beiratkozási engedélyek meg vagy meg nem adása felett a kar (műegyetemen a tanács) teljes ülése legkésőbb *szeptember 8-áig* erre a célra összehívott kari ülésen — a fentebbiekben megállapított rendelkezések figyelembevételével — minden jogorvoslat kizárásával véglegesen határoz.

A II. félévre szóló folyamodások *december 15. és 31.* között adandók be. A kari (osztályi) bizottság ezeket a folyamodásokat *január 5. és 8.* közt bírálja el, a kar (műegyetemen a tanács) pedig legkésőbb *január 11-ig* határoz.

A kar (osztály) dékánja a karnak (műegyetemen a tanácsnak) a beiratkozási kérések tárgyában hozott határozatát az érdekeltekkel oly módon közli, hogy a beiratkozási engedélyt nyerteknek és kérésükkel elutasítottaknak külön-külön összeállított névsorát a kar (osztály) hirdető tábláján kifüggeszteti, valamint azoknak kérvényére, akik a beiratkozási engedélyt megkapták, ezt az engedélyt rávezettedti és a kelettel ellátott záradékot aláírja. Hasonlóképen külön záradékkal kell ellátni annak a folyamodonak a kérvényét is, aki csak azért nem volt felvehető, mert a létszám már betelt. Végül annak is, aki fel nem vétetett, kérvényére megfelelő záradék vezetendő rá.

Jegyzet. Tekintettel arra, hogy egyetemünkre az ország minden részéből s különösen elszakított területek-

ről is jelentkeznek új hallgatók, szokásban van a folyamodóknak írásban való külön értesítése is.

Beiratkozás.

A beiratkozási engedélyt nyertek az engedélyezési záradék keltétől számított *nyolc napon belül* a beiktatást és beiratkozást elvégezni tartoznak. Cím (t. i. a Tanács) gondoskodik arról, hogy ezt a határidőt be is tarthassák. Utólagos beiratkozásnak a megállapított létszám keretén belül *csak azokra* nézve lehet helye, akik valamelyik más főiskolán azért nem voltak felvehetők, mert ott a létszám betelt. Ezt a körülményt azonban az illető főiskolához beadott és fentebb említett záradékkal ellátott eredeti kérvénnyel vagy az illetékes dékán bizonyítványával tartoznak igazolni.

A fentebbiek szerint megadott beiratkozási engedély ugyanannak az egyetemnek ugyanazon a karán a hallgatónak egész tanulmányi idejére érvényes. Ha azonban a hallgató tanulmányait több mint két félévre — a katonai szolgálatra történt behívása esetét kivéve — félbeszakítja, beiratkozási engedélye megszűntnek tekintendő.

A karok eljárásának módozatai régi jogon beiratkozóknál és szigorlóknál.

II. A törvény 2. §-a alapján beiratkozni kívánókra, amennyiben a jelen II. pont eltérő intézkedéseket nem tartalmaz, az I. pontban fog-

lalt intézkedések alkalmazandók. Nevezetesen a törvény 2. §-a alapján beiratkozni kívánók eziránt benyújtandó kérvényeikhez szintén az I. pontban 1—4. alatt felsorolt okmányokat tartoznak csatolni, ezenfelül ajánlatos, hogy a férfi-hallgatók katonai szolgálatuk igazolására vonatkozó okmányokat is csatoljanak, de ez nem kötelező.

Ezeknek a hallgatóknak beiratkozási kérvényei elbírálására a kar (osztály) ugyancsak háromtagú bizottságot küld ki. A bizottság javaslatát az I. pontban említett kari ülés elé terjeszti, amely a beiratkozási engedély megvagy meg nem adása felett minden jogorvoslat kizárásával végérvényesen dönt. A kari határozat az érdekeltekkel az I. pontban említett módon közlendő.

Jegyzet. Az I. és III. alatt foglaltak értelmében működő bizottság egyetemünkön azonos.

A beiratkozásra megadott engedély az I. pont utolsó bekezdésében mondottak szerint a hallgatónak egész tanulmányi idejére érvényes. Ilyen, az egész tanulmányi időre érvényes beiratkozási engedélynek kell tekinteni azt a tényt is, ha a hallgató az 1919/1920. tanévre, illetőleg tanévet pótló tanfolyamra (esetleg annak egyik felére) beiratkozva volt.

Ugyanezen intézkedések alkalmazandók akkor is, ha végzett hallgató *szigorlatra vagy államvizsgára bocskátását* kéri. Hasonlóképen valamennyi szigorlatra (államvizsgára) bocskátás

szempontjából igazoltnak tekintendő az, akit akár beiratkozása, akár szigorlatra jelentkezése alkalmával egyízben már igazoltak.

A végbizonyítvány elnyerése előtt teendő vizsgálatokra bocsátás szempontjából a beiratkozási engedély tekintendő igazolásnak.

Elcsatolt területről jelentkezők.

III. A *megszállott területről* jövő folyamodók kérvényeinek elbírálásánál a kar (osztály) kivételesen, ha az eset gondos mérlegelése után folyamodó nemzethűsége szempontjából aggályai nincsenek, az I. pontban felsorolt egyik-másik okirat hiányától eltekinthet.

Vidéki egyetemek hallgatóságának kiválasztása.

Kívánatos, hogy a vidéki egyetemek *székhelyükhöz közelebb eső területeken* lakó (valamint a számúzótt egyetemek jogszerinti székhelyükhöz közelebb fekvő megszállott területekről) jövő hallgatókat a beiratkozási engedélyek megadásánál a lehetőséghez képest előnyben részesítsék.

Jegyzet. A rendelet melléklete a magyarok %-át 79·4, a németekét 9·4, a tótokét 2·1, a románokét 0·6, a ruthénekét 0·0, a horvátokét 0·1, a szerbekét 0·3, az egyéb nemzetiségűekét 1·1, a zsidókét 6·0 %-ban jelöli meg.